

Januari 2024

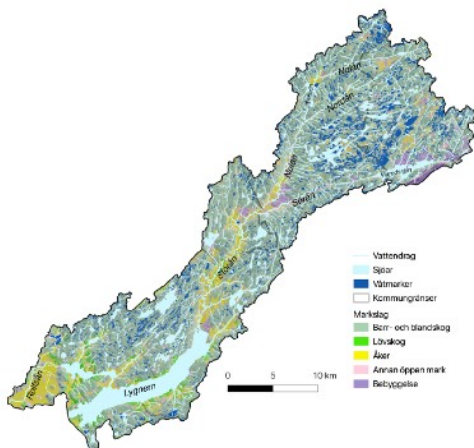
Nyhetsbrev för medlemmar

Flodpärlmussla.

Stormöte januari 2023 om förvaltningsplan.

Vattenkarta över Rolfsåns avrinningsområde.

Årsmöte 2024

Boka in årsmötet på eftermiddagen onsdagen den 15 maj. Vi kommer bland annat att följa upp spännande samverkan, inventeringar och åtgärder som pågår i avrinningsområdet.

Nya kunskaper om flodpärlmussla

Under 2023 har det gjorts inventering av den starkt hotade flodpärlmusslan i Rolfsåns avrinningsområde. [Rapport](#) finns på hemsidan. Resultatet är slående med både både positiva och negativa delar. Mängden musslor är nedåtgående i de kända lokalerna. Försvunna musslor och tomma skal sågs på flera platser. Orsakerna kan vara flera som torra somrar med vattenbrist och för få ungar av öring som är värd fisk för mussellarverna. Otillräcklig vattenkvalitet och igenlamning av bottnar kan vara andra orsaker.

Det som är glädjande är upptäckter av flodpärlmusselpopulationer i Storåns huvudfåra. Vid sex av åtta utvalda och inventerade delsträckor hittades totalt 252 levande musslor. Ingen reproduktion kunde dock konstateras utan endast gamla musslor sågs. Den minsta musslan var cirka 50 mm med en uppskattad ålder på 10-30 år. För några år sedan upptäcktes även enstaka flodpärlmusslor strax nedströms Bosgården och även nedströms väg 156. Eftersom endast delar av Storån inventerats på musslor är det möjligt att arten finns på fler platser längs denna å.

Lokalerna i Storåns större och djupare fåra har stabilare förhållanden vid torrsumrar och populationerna av musslor kan därför utgöra de allra viktigaste i Rolfsåns vattensystem.

Generellt för många mussellokaler i vattensystemet är att tätheterna av öringungar är låga, vilket kan vara en orsak till låg eller utebliven reproduktion hos musslorna. Storvuxen och vandrande öring från Lygnern eller havet är särskilt viktig eftersom de lägger mycket rom och på så sätt genererar en stor mängd öringungar. Väl fungerande fiskvandring upp- och nedströms förbi kraftverken samt bra miljöer för lek både i huvudfåran och biflöden är därför av största betydelse. Läs gärna mer om musslor i [de rapporter](#) som ligger på vattenrådets hemsida.

Stormöte om förvaltningsplan

På kvällen den 12 mars 2024 bjuder vattenrådet in till ett uppföljande stormöte på Strömma Naturbrukscentrum om förvaltningsplan för flodpärlmussla och fisk i Rolfsåns vattensystem. Ett förslag till plan håller på att tas fram utifrån de tankar och synpunkter som kom in vid det förra stormötet i januari 2023. Förslaget kommer att diskuteras vid mötet i mars.

Både planen och inventeringen av flodpärlmusslan ingår i ett större LOVA-projekt, *Flodpärlmusslans status i Rolfsåns avrinningsområde*, som pågår till 2025. Projektet medfinansieras även av Vattenfall AB via Naturskyddsföreningens fond Bra Miljöval.

Biotopvård i Sörån (Foto: WaterCircle).

Biotopvård och förstudie

Även under 2023 har vattenrådet arbetat med biotopvårdsprojekt. Under året har det skett återplacering av bortrensade block på den återstående sträckan i Sörån i Olsfors. Vid en dag bjöds även allmänheten in att medverka. [Slutrapport](#) ligger på vattenrådets hemsida.

En förstudie kring behov och intresse av miljöförbättrande åtgärder i Nolån och Nordån i Bollebygds kommun har även gjorts. Både behovet av och intresset bland markägare för åtgärder för att rätta till vandringshinder och återställa rensade bottnar var stort. Vattenrådet går vidare med att söka pengar för åtgärder under 2024.

Vattendag för Gaddenskolan (Foto: Mathias Arnham).

Lygneröringen

Den storvuxna lygneröringen har minskat kraftigt under senare decennier. Förutom att vi vill ha kvar fisken är de också viktiga för den starkt hotade flodpärlmusslan. Det är därför viktigt att ta ett helhetsgrepp kring detta. I samverkan mellan Sportfiskarna, Lygnerns fiskevårdsområdesförening, Länsstyrelsen i Västra Götaland och vattenrådet har ett projektförslag tagits fram. Det innebär biotopkarteringar av bäckar till Lygnern och biflöden till Storån samt även av själva Storån, samt markägarkontakter för att höra intresset för åtgärder. Det ingår också att börja titta på förekomsten av utdikade våtmarker som kan återvätas för jämnare vattentillgång i bäckar och åar, samt markägarkontakter för att höra intresset för detta. Detta blir sedan ett underlag för att söka pengar för åtgärder. Vissa åtgärder ingår även redan i det första projektet. Ansökan är inlämnad och vi hoppas kunna starta projektet 2024.

Vattnet i skolan och Skolbäcken

Vattenrådet har blivit beviljat medel från Leader Sjuhärad för att utveckla konceptet Vattnet i skolan tillsammans med Sportfiskarnas Skolbäcken. De två skolorna Gaddenskolan i Bollebygd och Sandaredsskolan deltar. Vi kommer att ha vattendagar för årskurser 3 och 4 i skolorna där eleverna får undersöka sina vattendrag vid skolan och även vara med och göra åtgärder. Dessutom ska vi ha utbildningar för lärare på skolorna. I höstas genomfördes en vattendag vid Kesebolsbäcken för Gaddenskolan. Både elever och lärare har varit mycket entusiastiska! Vi har även tagit fram en film om projektet där vi också ska försöka få med sponsorer för att kunna arbeta mer långsiktigt. [Titta på filmen och läs mer](#) på vår hemsida. Målet är också att ta fram en lärarhandledning och information till vattenråd för att göra arbetssättet mer självgående.

Sprid informationsbrevet inom er organisation eller förening!

Kontakt:

Peter Nolbrant, sekreterare

peter.nolbrant@icloud.com

Vägövergångar

Under 2023-2025 pågår ett projekt med att inventera vägtrummor vid alla vägövergångar inom avrinningsområdet för att hitta sådana som skapar vandringshinder. Det är inte ovanligt att vägtrummor lagts så att det uppstår fall som är svåra att passera för fiskar. Vissa av dessa är lätta att åtgärda genom upptröskling. I projektet har även sju fellagda vägtrummor åtgärdats.